

РЕШЕНИЕ

№ 147

гр. Благоевград, 21.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТВЪРТИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на шестнадесети март през
две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Николай Грънчаров
Членове: Владимир Ковачев
Г. Янев

при участието на секретаря Герасим Ангушев
като разгледа докладваното от Г. Янев Въззивно гражданско дело №
20231200500155 по описа за 2023 година

Окръжният съд е сезиран с въззивна жалба подадена от адв. Г. Ц.,
процесуален представител на Л. С. Б., с ЕГН *****, срещу Решение №
900381/20.12.2022 г., постановено по гр. дело № 167/2020 г., по описа на
Районен съд Сандански, с което е отхвърлен, като неоснователен иска
предявен от Л. Б. против ГД“ПБЗН“, за заплащане на сумата от 1 805,56 лв.,
представляваща допълнително възнаграждение за положен извънреден труд
за периода от 01.02.17г. до 31.01.20г., изчислено след преобразуване на
положени часове нощен труд в дневен, ведно със законната лихва върху
сумата от датата на предявяване на иска до окончателното ѝ изплащане.

Във въззивната жалба са наведени оплаквания за неправилност и
незаконосъобразност на постановеното първоинстанционно решение, като
постановено в противоречие с материалния закон и със събраните по делото
доказателства, за което се излагат следните доводи:

Въззивната жалба е посочено, че за да постанови своето решение съдът
приема, че е налице разминаване между КТ и ЗМВР относно нормалната

продължителност на нощния труд, като чл. 140, ал. 1 от КТ предвижда нормалната продължителност на нощния труд е до 7 часа, а чл. 187, ал. 1, изр. 2 от ЗМВР-8 часа за всеки 24-часов период. В Наредба № 8121з[1]776/29.07.2016г. /както и предходната такава-отменената Наредба № 8121з[1]592/25.05.2015г. на министъра на вътрешните работи/ не е предвидена методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни, за разлика от отменената Наредба № 8121.3-407/11.08.2014г., в която такова правило /при сумарно отчитане на отработеното време общият брой положен труд между 22:00 и 6:00 ч. за отчетния период се умножава по 0.143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период/ е било установено в чл. 31, ал. 2 /аналогично на правилото на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата/. Приел е, че при тази законодателна уредба по въпроса дали нощният труд на служителите от МНР следва да се заплаща след преизчисляването му с коефициент „143, съобразно КТ и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, или следва да се прилагат разпоредбите на ЗМВР и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове, съдебната практика е противоречива, поради което има образувано тълкувателно дело № 1/2020г. на ОСГК на ВКС. Посочва се, че по последното няма постановено тълкувателно решение, но има постановено решение на Съда на Европейския съюз, Люксембург, по дело C-262/20, образувано по преюдициално запитване на Районен съд Луковит за тълкуване нормите на Директива 2003/88ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 г., относно някои аспекти на организирането на работното време на полицаи и пожарникари и съответствието им с националното законодателство. Посоча, че, изхождайки от мотивите на решението на Съда на Европейския съюз, Люксембург, по дело C-262/20, съдът счита, че следва да се прилагат разпоредбите на ЗМВР и издадената въз основа на него Наредба №8121з-776/29.07.2016г, а не КТ и издадената въз основа на него Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, тъй като е воля на законодателя да определи каква да е нормалната продължителност на работното време на служителите в МВР, в частност и на пожарникарите, които полагат нощен труд, като приетото от законодателя не е в разрез с минималните изисквания относно нормалната продължителност на нощния труд по Директива 2003/88ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 г., относно някои аспекти на

организирането на работното време, като Директивата не съдържа и изискване за разлика или съотношение между нормалната продължителност на нощния труд и нормалната продължителност на дневния труд, поради което продължителността на нощния труд може да се определя независимо от продължителността на дневния труд. Твърди, че законодателното разрешение относно по-дългата нормална продължителност на нощния труд на служителите в МВР в сравнение с нормалната продължителност на работниците/ служителите по трудово правоотношение по КТ, не води до дискриминация на първите, тъй като предвидената разлика в правната уредба е наложена от обективните характеристики на функциите, които изпълняват служителите на МВР, свързани със защита на гражданите, противодействие на престъпността, защита на националната сигурност, опазване на обществения ред и пожарната безопасност на населението. Посочва, че освен това, липсата на правило за трансформацията на нощните часове в дневни е компенсирана от законодателя с други права и привилегии на служителите от МВР, като например по-продължителен платен годишен отпуск, по-голям размер на обезщетението при пенсиониране в сравнение с предвидените такива за работниците и служителите по трудови правоотношения, както, и съобразявайки, че ЗМВР е специален закон спрямо общия КТ отхвърля предявения иск. Излага, във въззивната жалба, че тези изводи на първоинстанционният съд са направени в нарушение на материалния закон и събраните по делото доказателства, също така и в противоречие с практиката на ВКС. Твърди се, че безспорно ищецът е държавен служител, полагащ труд по служебно правоотношение в системата на МВР - чл. 142, ал.1, т.1 от ЗМВР, чийто статут се урежда от ЗМВР /чл.142, ал.2 от ЗМВР/. Посочва се, че предвид характера на заеманата длъжност през процесния период, ищецът е полагал труд през нощта между 22 ч. и 06 ч., съгласно графици, а отработеното работно време се е изчислявало сумарно. Сочи се, че предявеният от ищеца пред Районен съд Сандански осъдителен иск намира правното си основание в чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМВР, във вр. с чл. 187, ал, 5, т. 2 от ЗМВР във вр. с чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ във вр. с чл. 86 от ЗЗД за заплащане на извънреден труд, образуван след преобразуване на нощния труд в дневен. Същият е държавен служител, полагащ труд по служебно правоотношение в системата на МВР - чл. 142, ал. 1, т.1 от ЗМВР, чийто статут се урежда от ЗМВР /чл.142, ал.2 от ЗМВР/. Предвид характера на заеманата длъжност през

процесния период, ищецът е полагал труд през нощта между 22 ч. и 06 ч., съгласно графици, а отработеното работно време се е изчислявало сумарно. Твърди се, че спорният въпрос по настоящото дело е дали при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служителите на Министерството на вътрешните работи са приложими разпоредбите на Кодекса на труда и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /НСОРЗ/ и в частност чл. 9, ал. 2 от същата наредба, или следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закона за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове, по който въпрос, поради наличие на противоречива съдебна практика, с Разпореждане от 26.02.2020г. на ВКС е образувано тълкувателно дело № 1/ 2020 г. на ОСГК на ВКС, по което дело действително към настоящия момент все още не е постановено тълкувателно решение. Посочва се, че в голямата си част от съдебната практика, според която в ЗМВР и в приложимите наредби към него, с изключение на отменената Наредба № 81213-407 от 2014г., липсва правна регламентация относно преобразуване на часовете положен нощен труд в дневен с коефициент 1.143 и поради това следва да се прилагат разпоредбите на НСОПЗ /чл. 9, ал. 2/, а именно, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време, в каквато насока е преобладаващата съдебна практика в страната, вкл. на СГС /Решение № 4694/26.06.2019г. по в.гр.дело № 12829/2018г./ и Окръжните съдилища на Бургас, Варна Пловдив, Плевен, Ямбол и други. Твърди се, че съгласно чл. 176 от ЗМВР брутното месечно възнаграждение на държавните служители, работещи в МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения, а съгласно разпоредбата на чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМВР към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за извънреден труд. Сочи си, че в разпоредбата на чл. 143, ал. 1 от КТ се съдържа легално определение за извънреден труд - това е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. Посочва, че по силата на чл. 187, ал. 1 от ЗМВР нормалната продължителност на работното време на

държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица. Сочи, че разпоредбата на чл. 187, ал. 3 от ЗМВР предвижда, че работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24- часови смени - сумирано за тримесечен период. Посочва се, че съгласно чл. 187, ал. 5, т. 2 от ЗМВР работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период - за служителите, работещи на смени, а съгласно чл. 6 извънредният труд по ал. 5 се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение. В чл. 187, ал. 9 от ЗМВР е предвидено, че редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи. Твърди се, че на основание посочената законова делегация са приети Наредба № 8121з-407/11.08.2014г. /отм.ДВ бр.40 от 02.06.2015г./ и Наредба №8121з-592/25.05.2015г. /отм.ДВ бр.59 от 29.07.2016г./, като впоследствие е приета Наредба №8121з-776/29.07.2016г., обн. ДВ бр. 60 от 02.08.2016г., която е действащата нормативна уредба за процесния период. Разпоредбите на чл. 3, ал. 3 от Наредба №8121з[1]407/11.08.2014г., Наредба №8121з- 592/25.05.2015г. и Наредба №8121з[1]776/29.07.2016г. са аналогични и гласят, че за държавните служители в МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 и 6.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. В Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. и Наредба №8121з[1]776/29.07.2016г. липсва изрично правило, аналогично на чл. 31, ал. 2 от Наредба № 8121з-407/11.08.2014г., съгласно който при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22.00 и 6.00 ч. за отчетния период се умножава по 0.143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период. Посочва се, че в разпоредбите на чл.31 от Наредба №8121з-592/25.05.2015г. и Наредба № 8121 з- 776/29.07.2016г. е предвидено, че отработеното време между 22.00 и 06.00 ч. се отчита с протокол, като са посочени лицата, които го изготвят, сроковете за това и начинът на отчитане на броя отработени часове, т.е. липсва специално правило, което да определи

методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР. Сочи се, че съгласно чл. 188, ал. 2 от ЗМВР държавните служители, които полагат труд за времето между 22 и 6 часа се ползват със специалната закрила по Кодекса на труда. НСОРЗ е подзаконов нормативен акт, издаден по приложение на КТ, в който по силата на чл. 9, ал. 2 е предвидено, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т.е. приложимият коефициент е 1.143. Твърди, че основният мотив на първоинстанционния съд е, че ЗМВР е специален закон спрямо общия КТ. Счита, че съгласно принципните разяснения, съдържащи се в мотивите към т. 23 от Тълкувателно решение № 6/ 06.11.2013 г. по тълкувателно дело № 6/ 2012 г. на ОСГТК на ВКС, в МВР има служители, назначени по трудови договори и такива по служебно правоотношение, като тези от втората група са държавни служители по смисъла на ЗДСл и общият закон - ЗДСл намира субсидиарно приложение спрямо тях, тъй като обратното разбиране би поставило в неравностойно положение държавните служители в МВР спрямо другите държавни служители, както и спрямо работниците и служителите, работещи по трудови правоотношения, за които се прилага регламентацията по КТ. Посочва, че макар в действащия ЗМВР да няма законова делегация, препращаща към общия Закон за държавния служител /подобно на §1а от ДР на отменения ЗМВР, отм. ДВ, бр.88/2010г./, доколкото няма изрично уредено нещо друго. ЗДСл намира субсидиарно приложение. Посочва, че съобразно разпоредбата на чл. 67. ал. 3 от ЗДСл. минималните и максималните размери на основните заплати по нива и степени за държавните служители, размерите на допълнителните възнаграждения по ал. 7, т. 1 - 5, както и редът за получаването им се определят с наредба на Министерския съвет и не могат да бъдат по-ниски от определените в трудовото законодателство. Излага, че възприемането на становището, че спрямо държавните служители на МВР не са приложими разпоредбите на НСОРЗ означава същите да бъдат поставени в неравностойно положение спрямо работниците и служителите, работещи по трудово и служебно правоотношение, чиито правоотношения се регулират от ЗДСл, Кодекса на труда и Наредбата за структурата и организацията на

работната заплата, В подкрепа на този извод и е Решение № 311/ 08.01.2019 г. по гр. д. № 11441/ 2018 г. на ВКС, в което е даден отговор на въпроса: „Намират ли субсидиарно приложение разпоредбите на чл. 67, ал. 7, т. 1 и т. 3 от ЗДСл за заплащане на допълнителни възнаграждения за нощен труд и за работа през официалните празници на държавните служители в системата на МВР при действието на ЗМВР от 2006г. (отм.)?“. В цитираното решение е посочено, че възприемането на обратното разрешение на поставения материалноправен въпрос би довело до лишаване на държавните служители в системата на МВР от тези допълнителни възнаграждения за нощен труд и за труд на официалните празници в течение на един продължителен период от време (01.01.2011г. - 30.06.2014г.), което би ги поставило в неравностойно положение както спрямо останалите държавни служители, така и спрямо работниците и служителите по трудово правоотношение, които получават такива допълнителни възнаграждения съгласно разпоредбите на чл. 261 и чл. 264 от КТ. Решението е мотивирано с основния правен принцип за равенство и недопускане на дискриминация, закрепен в чл. 6, ал. 2 от К. и чл. 14 от ЕКЗПЧОС, както и с разясненията, съдържащи се в цитираното по-горе Тълкувателно решение № 6/ 06.11.2013 г. по тълкувателно дело Х° 6/ 2012г. на ОСГТК на ВКС. Разрешението, според което държавните служители в МВР не следва да бъдат поставяни в по-неблагоприятно положение от работещите по трудово или служебно правоотношение по КТ и ЗДСл, съответства и на чл. 7 от Международния пакт за икономически, социални и културни права, който е въвел като задължение за държавите - страни по него, сред които е и Република България, да гарантира равенство на правата на лицата, предоставящи наемен труд без оглед на спецификите на правоотношението, в рамките на което реализират правото си на труд, както и на чл. 31 от Х. на основните права. В този смисъл счита, че липсата на изрична правна уредба в ЗМВР и в наредбите по прилагането му, която да предвижда преизчисляването на положения нощен труд в дневен през процесния период, не може да бъде в ущърб на съответните служители в МВР. С цел избягване поставянето на служителите на МВР в неравностойно положение спрямо останалите държавни служители и работещите по трудово правоотношение и постигане на несправедлив резултат, счита, че в случая субсидиарно приложение следва да намери чл. 9. ал. 2 от НСОПЗ. НСОПЗ като наредба от общото трудово законодателство намира приложение, след

като в другите специални подзаконовни нормативни актове, издадени по приложение на ЗДСл или ЗМВР са налице празноти или са предвидени по-неблагоприятни разпоредби относно условията и размерите на допълнителните възнаграждения и редът за получаването им. Нейното приложение може да се изключи в случай, че е налице специална правна уредба, която да дава в по[1]голяма степен защита на трудовите права на работещите в системата на МВР, но не и когато такава уредба липсва или урежда по-неблагоприятни условия. Поради това счита, че включеният в рамките на дежурството нощен труд на ищеца следва да бъде приравнен на дневно работно време, на която основа и следва да бъде определен реално положеният от него труд за исковия период. Не се споделят доводите на първоинстанционния съд, че следва да се прилагат разпоредбите на ЗМВР и издадената въз основа на него Наредба №8121з-776/29.07.2016г., а не КТ и издадената въз основа на него Наредба за структурата и организацията на работната заплата, тъй като е воля на законодателя да определи каква е минималната продължителност на работното време служителите в МВР, в частност на пожарникарите, които полагат нощен труд, като приетото от законодателя не е в разрез с минималните изисквания относно нормалната продължителност на нощния труд по Директива 2003/88ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 г., относно някои аспекти на организирането на работното време, като Директивата не съдържа и изискване за разлика или съотношение между нормалната продължителност на нощния труд и нормалната продължителност на дневния труд, поради което продължителността на нощния труд може да се определя независимо от продължителността на дневния труд. Разпоредбата на чл. 9 от НСОПЗ урежда различни хипотези. Посочва, че докато разпоредбите на ал. 1 и ал. 3 от нея визират условия за „увеличаване“ на трудово възнаграждение с определен коефициент, разпоредбата на ал. 2 се отнася единствено до изчисляване на положения труд като стойност в часове при сумирано изчисляване на работно време. Твърди се, че това правило е общо, а не специално, поради което не може да се сподели тълкуването, че то е приложно единствено при условията на ал. 1 и ал. 3 от наредбата. Освен това, разпоредбата, според която за държавните служители в МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 и 6.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период, счита, че по-скоро разрешава полагане на

нощен труд средно в размер на 8 часа за всеки 24-часов период, без да изключва приравняването му към дневния и съответно, без да изключва приложение на правилата за заплащане на извънреден труд. Поради изложените доводи, счита, че не могат да бъдат споделени доводите, че за служителите в МВР приложимият коефициент е 1, а не 1.143. Аргумент е и обстоятелството, че в Наредба №81213-776/29.07.2016г също се възприема този коефициент - 1.143, но формулиран по друг математически начин, който води до същия резултат - при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22:00 и 6:00 ч. за отчетния период се умножава по 0.143 и полученото число да се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период. Това показва, че в Наредба №81213-776/29.07.2016г е възприет подхода, установен в Кодекса на труда и в Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Посочва, че от изложеното следва, че служителите в МВР, полагащи нощен труд се ползват от уредбата на НСОПЗ, която предвижда преобразуване на нощния труд в дневен при сумирано изчисляване на работното време. Твърди, че това става с коефициент, който е равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установено за подневно отчитане за съответното работно място или длъжност. Посочва, че нормалната продължителност на дневното работно време при подневно отчитане е осем часа, а работното време през нощта, при същите условия, е седем часа, , което значи, че коефициентът е 8/7 или 1.143. За всеки отработен месец служителят получава договореното трудово възнаграждение и само при наличие на извънреден труд, отчетен в края на периода /в случая на тримесечие/, за него се заплаща според уговореното в договора, но с не по-малко увеличение от 50 % /чл.262, ал.1, т.4 от КТ/. Възнаграждението за извънреден труд става дължимо в края на отчетния период В този смисъл са Решение №14/27.03.2012г. по гр.д.№ 405/2011г. на ВКС, IV г.о. и Решение №103/27.07.2012г. по гр.д.№299/2011г. на ВКС, IV г.о. Предвид всичко изложено във въззивната жалба, счита, че исковата претенция за заплащане на допълнително възнаграждение за положен от ищеца извънреден труд за процесния период, получен след преобразуване на положените часове нощен труд в дневен, е доказан по основание и за тях се дължи възнаграждение за положен извънреден труд, което обстоятелство посочва, че е доказано и от приетата по делото ССЕ В конкретния случай счита, че е приложима

разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от НСОРЗ и на ищеца се дължи допълнително възнаграждение за извънреден труд при сумирано изчисляване на работното време за процесните часове. Поради изложеното иска се от въззивния съд като правен резултат - отмяната на първоинстанционното решение като неправилно, незаконосъобразно и постановено в противоречие с материалния закон и постановяване на Решение, с което да бъде уважена исковата претенция. С въззивната жалба не са направени доказателствени искания.

В предвидения по чл. 263 ал.1 от ГПК двуседмичен срок, по делото е постъпил писмен отговор по подадената въззивна жалба от насрещната страна по жалбата- Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – МВР, представлявано от главен комисар А. Д. – ВПД директор, чрез гл.юриск. Антоанета Маринова, с който се иска от въззивния съд да потвърди постановеното от първоинстанционният съд съдебно решение и да остави без уважение подадената въззивна жалба. С писмения отговор се поддържат доводи за това, че Районният съд е изследвал детайлно приложимата нормативна уредба и правилно е квалифицирал видовете труд и тяхното заплащане, като е отчетел спецификата на реда в ЗМВР и неговата приложимост, като специален ред /за служителите полагащи труд в системата на МВР/ по отношение на общата уредба на КТ и подзаконовите актове по прилагането му. Излагат съображения, че във въззивна жалба, жалбоподателят е посочил, като аргумент за нарушение на материалния закон от страна на първоинстанционния съд, че е възприел липсата на правило за трансформацията на нощните часове в дневни за пожарникарите за компенсирани от законодателя с други права и привилегии на служителите от МВР, като например по-продължителен платен годишен отпуск, по-голям размер на обезщетението при пенсиониране в сравнение с предвидените такива за работниците и служителите по трудови правоотношения, както и съобразявайки факта че ЗМВР е специален закон спрямо общия КТ първоинстанционният съд отхвърля предявените искове. Според ответника тези твърдения на жалбоподателя са несъстоятелни и са в противоречие с приложимата нормативна уредба. Твърди се, че първоинстанционният съд правилно е възприел факта, че при работа на смени (дежурства) работното време на държавните служители в се отчита по специален ред, което прави недопустимо аналогичното приложение на законите за държавните служители в гражданските ведомства, включително конвентиране на часовете

нощен труд, положени през нощта, в дневни. Същото се потвърждава и в Решение № 197 от 07.10.2019 г. на ВКС по гр. дело 786/2019 г. Твърди се, че иецът има качеството държавен служител в системата на МВР по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР, като нормата разграничава държавните служители в т. 1 и т. 2: по т. 1 са държавните служители - полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението, чийто статут по силата на чл. 142, ал. 2 ЗМВР се урежда от ЗМВР, а по т. 2 са останалите държавни служители в МВР, чийто статут съгласно чл. 142, ал. 4 ЗМВР се урежда от Закона за държавния служител (Обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., (ЗДСл). В системата на МВР работят и лица по трудово правоотношение - чл. 142, ал. 1, т. 3 ЗМВР и статутът им съгласно чл. 142, ал. 5 ЗМВР се урежда от Кодекса на труда (Обн., ДВ, бр. 26 от 01.04.1986 г., (КТ) и ЗМВР. Видно е, че една и съща правна материя: тази относно възникването, изменението и прекратяването на правоотношенията по повод полагането на труд, статута, правата, задълженията, работното време, почивките и отпуските, възнаграждението, дисциплинарната и имуществената отговорност, закрилата, синдикалното сдружаване и др., за трите групи служители в МВР е регламентирана в три различни нормативни акта - ЗМВР, ЗДСл и КТ, т.е. ЗМВР съдържа специални правни норми, които са относими само към конкретните правни субекти и правоотношенията с тях и изключват по отношение на последните приложението на общите норми, съдържащи се в КТ. Посочва се, че КТ не намира субсидиарно приложение по отношение на държавните служители като цяло и на тези от тях, работещи в МВР. Освен това се посочва, че нито в ЗДСл, нито в ЗМВР има непряко препращане към нормите на КТ - че за неуредените в тези закони случаи КТ се прилага „съответно“, а точно обратното - във всички случаи, в които законодателят е счел, че материята следва да се уреди от КТ, препращането е пряко чрез посочване на конкретните правни норми. Сочи се, че по законова делегация на съответните нормативни актове са приети подзаконови такива - наредби, които съгласно чл. 7, ал. 2 ЗНА, се отнасят до нормативния акт от по-висока степен, чиито разпоредби детайлизират. На основание чл. 139, ал. 5, чл. 155, ал. 5, чл. 163, ал. 16, чл. 164б, ал. 12 и чл. 167а, ал. 9 КТ е приета Наредбата за работното време, почивките и отпуските (НРВПО). На основание чл. 244, т. 2 и чл. 261 КТ е приета НСОПЗ. На основание чл. 67, ал. 3 ЗДСл и чл. 107а, ал. 9 КТ е приета Наредба за заплатите на служителите в държавната администрация

(приета с ПМС № 129/26.06.2012 г., в сила от 01.07.2012 г., (НЗСДА). На основание чл. 179, ал. 2 ЗМВР и чл. 187, ал. 9 ЗМВР в процесния период е действала издадената от министъра на вътрешните работи Наредба № 8121з[1]776/29.07.2016 г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима за дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в МВР. Видно от нейния предмет, който е ясно дефиниран в чл. 1, посочената наредба, Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, Наредба за заплатите на служителите в държавната администрация имат еднакъв предмет на регламентация. Посочва, че от изложената нормативна уредба става явно, че предвид качеството на ищеца на държавен служител по чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР, съдържанието на неговото правоотношение с ответника се определя от нормите на ЗМВР и на издадените въз основа на него наредби, които са специални както спрямо ЗДСл, така и спрямо КТ. В този смисъл е и Решение № 261745 от 25.05.2022 г. на Софийски районен съд постановено по гр. дело № 4277 по описа за 2021 г. Твърди, че жалбоподателят неправилно тълкува, че няма основание за една категории работници и служители, работещи през нощта, да се преизчислява труда от нощен в дневен, а по отношение на друга, това да не се извършва. Такъв подход според него бил незаконосъобразен. Възприемането на погрешното становище от жалбоподателя, че в случай, че спрямо държавните служители на МВР не са приложими разпоредбите на НСОРЗ означава, че същите ще бъдат поставени в неравностойно положение, спрямо работниците и служителите, работещи по трудово и служебно правоотношение, чиито правоотношения се регулират от ЗДСл, Кодекса на труда и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата е неправилно. Твърди се, че този извод наведен във въззивната жалба е неправилен, защото за разлика от КТ, който ограничава нощния труд до 7 часа дневно, такова ограничение не е предвидено в ЗМВР и при него нормалната продължителност на работното време през деня съвпада с нормалната продължителност на работното време през нощта и тя е 8 часа. Посочва, че различието на двете уредби е обяснимо със спецификата на функционалните задължения на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР, пряко обусловена от значимостта на обществените отношения, с които е свързано изпълнението на техните функции. Тази специфика обуславя и редица други различия именно по отношение обема на

полагания труд. Излага доводи, че за разлика от работниците по трудови правоотношения, спрямо които съгласно чл. 143, ал. 2 КТ извънредният труд е изрично забранен и не може да надвишава 150 ч. годишно в хипотезите на чл. 144 КТ, когато е допустим, при държавните служители в МВР съгласно чл. 187, ал. 7 ЗМВР (редакция към процесния период; сега е ал. 8) извънредният труд не може да надвишава 70 часа на тримесечен период и 280 часа годишно, а разпоредбите на, ал. 5 и, ал. 6 указват как следва да бъде възмезден положеният от служителя извънреден труд. Правото на изплащане на допълнително възнаграждение за нощен труд е регламентирано в чл. 179, ал. 2 ЗМВР, според който размерът на допълнителните възнаграждения за нощен труд се определя със заповед на Министъра на вътрешните работи, докато размерът на допълнителните възнаграждения за извънреден труд е определен в самия закон - за служителите, работещи на смени, се компенсира с възнаграждение за извънреден труд в размер на 50% увеличение върху основното месечно възнаграждение / чл. 187, ал. 6 ЗМВР/. Посочва, че адекватно на тези по[1] различни условия, завишени изисквания и ограничения при полагане на труд в сравнение с работещите по трудови правоотношения лица и другите държавни служители, за служителите в ЗМВР са предвидени редица компенсационни механизми, допълнителни материални стимули и нематериални блага, от каквито нито работещите по трудови правоотношения, включително и тези в системата на МВР, нито останалите държавни служители се ползват. Сочи се, че съгласно чл. 107а, ал. 18 КТ на служителите, работещи по трудово правоотношение в държавната администрация, не може да се определят допълнителни възнаграждения на основания, различни от посочените в КТ, като такива не може да се определят за тях и в други закони. Напълно идентична е разпоредбата и на чл. 67, ал. 12 ЗДСл по отношение на държавния служител - че не може да се определят допълнителни възнаграждения на основания, различни от посочените в ЗДС, нито в други закони може да се определят допълнителни възнаграждения на същия. Само за държавните служители в МВР е предвидено в чл. 179, ал. 4 ЗМВР, че извън допълнителните възнаграждения по чл. 179, ал. 1 и по чл. 178, ал. 1, които са аналогични на уредените в КТ и ЗДСл, им се изплащат и други възнаграждения в случаи, определени със закон или с акт на Министерски съвет. Съгласно чл. 189, ал. 1 ЗМВР държавните служители в МВР имат право на редовен платен годишен отпуск в размер на 30 работни

дни, докато по трудови правоотношения той е не по-малко от 20 работни дни (чл. 155, ал. 4 КТ). Освен това държавните служители по ЗМВР имат право на допълнителен платен годишен отпуск - по един ден за всяка прослужена година, включително за приравнения трудов стаж, но не повече от 10 работни дни и допълнителен платен годишен отпуск за положен до 280 часа годишно извънреден труд - до 12 работни дни, каквито допълнителни отпуски не са предвидени за останалите трудещи се. Държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 и ал. 3 ЗМВР придобиват право на пенсия по-рано от работещите по трудови правоотношения, защото трудът им при пенсиониране се зачита като първа категория. Сочи, че полагането на труд през нощта и от държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР, и от тези по т. 2 на същата норма, и от работещите по трудови правоотношения, е свързано със задължение на работодателя за възмездяването му, като разпоредбите на трите закона и на свързаните с тях наредби относно дължимостта на допълнително възнаграждение за нощен труд за всеки отработен нощен час или за част от него и минималния размер на същото - 0,25 лв., са идентични: чл. 261 КТ и чл. 8 НСОПЗ; чл. 67, ал. 7, т. 1 ЗДСл и чл. 20 НЗСДА и чл. 179, ал. 1 и 2 ЗМВР. Твърди, че в процесният период приложима е Наредба № 8121з[1]776/29.07.2016 г., каквито са доводите и на първоинстанционният съд. В чл. 3, ал. 3 на Наредба № 8121з- 776/29.07.2016 г. е указано, че служителите в МВР може да полагат труд през нощта между 22.00 ч. до 6.00 ч., като работните часове не следва да надвишат средно 8 часа за всеки 24-часов период, което съответства на чл. 187, ал. 3 ЗМВР. Положеният нощен труд се остойностява в съответствие със Заповед № 8121з-791/28.10.2014 г. и Заповед № 8121з1429/23.11.2017 г. и двете, издадени от Министъра на вътрешните работи, в които в т. 1 е посочено, че за всеки отработен нощен час или част от него, на служителите се заплаща допълнително възнаграждение в размер на 0, 25 лв. В т. 5 от същата заповед е посочено, че допълнителните възнаграждения по т. 1, 2 и 3 се отчитат в часове и се изплащат след представяне в съответните финансови звена на протокол-приложение № 5 към чл. 32, ал. 1 и чл. 33 от Наредбата № 8121з-407/11.08.2014 г., съответно приложение № 6 към чл. 31 от Наредба № 8121з-776 от 2016 г. Следователно счита, че положеният нощен труд, ако е в рамките на установеното работно време от 8 часа не се явява извънреден и затова следва да се заплаща, като нощен по определената в Заповедта на

Министъра на вътрешните работи тарифна ставка. Не е налице празнота в ЗМВР и издадените въз основа на него наредби, която да налага субсидиарното приложение на Закона за държавния служител или Кодекса на труда, а още по-малко на подзаконовите нормативни актове, приети въз основа на КТ, и по-конкретно нормата на чл. 9, ал. 2 от НСОРЗ, приета с ПМС № 4/17.01.2007 за преобразуването на часовете нощен труд с коефициент 1,143. Твърди се, че нормата е неприложима за служебните правоотношения по ЗМВР. С новия и специален закон нормалната продължителност на дневното и нощното работно време е еднаква - 8 часа. Твърди, че предвиденото в чл. 9, ал. 2 НСОРЗ, за която наредба изрично е посочено в чл. 2, ал. 3, че не се прилага за служителите по трудово правоотношение в държавната администрация, за които се прилага чл. 107а КТ, и в този смисъл още по-малко тази наредба е приложима за държавните служители по ЗДСл и ЗМВР, превръщането на нощния труд в дневен цели да установи, дали в рамките на съответния отчетен период има положен извънреден труд. Тъй като в КТ е предвидена различна продължителност на допустимия нощен труд в сравнение с дневния такъв, законодателят е използвал математически алгоритъм, чрез който нощният труд се приравнява на дневен, за да стане възможно събирането му с отработените дневни часове, съпоставянето му с нормалната продължителност и съответно констатиране налице ли е положен извънреден труд. Превръщането става чрез умножаване на отработените нощни часове с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т.е. $8:7 = 1,143$. Разпоредба, идентична на тази на чл. 9, ал. 2 НСОРЗ, с основание не е предвидена в наредбите по чл. 187, ал. 9 ЗМВР, защото за държавните служители нормална продължителност на дневния и нощния труд съвпада и коефициентът, изчислен по горепосочения начин, би бил 1. Сочи, че изводи за невъзможност за субсидиарно прилагане на общия трудов закон и подзаконовите актове по неговото прилагане се съдържат и в установената съдебна практика на ВКС в Решение № 55/07.04.2015 г. по гр.д. № 5169/2014 г., III г.о. и Решение № 197/07.10.2019 г. по гр.д. № 786/2019 г., IV г.о. Израз на последователността на законодателя по този въпрос е и последния ЗИД ЗМВР (Обн., ДВ, бр.60 от 7.07.2020 г.), който е в сила от 11.7.2020 г. За да се избегне нееднозначното тълкуване на съдържанието на нормата на чл. 187

ЗМВР, която обосновава и разнородната практика на съдилищата при нейното прилагане при решаването спорове, идентични със спора по това дело, в нейния текст са извършени редакции. В ал. 1 е създадено изречение трето, което гласи, че нормалната продължителност на работното време през нощта е 8 часа за всеки 24-часов период. Посочва се, че това нормативно разрешение се потвърждава и от постановеното решение на съда на Европейския съюз от 24.02.2022 г. по дело C-262/2020, образувано по преюдициално запитване от райо нен съд – Луковит по дело със същия предмет като настоящото. Моли въззивният съд да постанови решение, с което да остави без уважение подадената въззивна жалба и да потвърди Решение № 900381/20.12.2022 г. по гр. дело № 167/20г., по описа на Районен съд Сандански, като правилно, мотивирано и законосъобразно. Претендират се направените деловодни разноски и юрисконсултско възнаграждение в нормативно приложим размер. Нови доказателства не са събирани.

Фактическата обстановка в казуса е изяснена по категоричен начин от първата инстанция.

Съгласно чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. В случая Окръжният съд констатира, че атакуваното първоинстанционно решение е валидно и допустимо. Подадената срещу него жалба се оказа неоснователна.

Спорът е не по фактите, а по правото.

Предявеният осъдителен иск намира правното си основание в чл. 178, ал. 1, т. 3 вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 от ЗМВР вр. чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ вр. чл. 86 от ЗЗДог за заплащане на извънреден труд, получил се след преобразуване на нощен в дневен.

По делото не се спори, че ищецът е държавен служител, полагащ труд по служебно правоотношение в системата на МВР - чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, чийто статут се урежда от ЗМВР /чл. 142, ал. 2/. Предвид характера на заеманата длъжност през процесния период, ищецът е полагал труд през нощта между 22:00 и 06:00 ч. съгласно графици, а отработеното време се е изчислявало сумарно.

Съгласно чл. 46, ал. 2, изр. 1 ЗНА, за да се приложи правна уредба по

аналогия са необходими определени предпоставки, които следва да бъдат разгледани предвид отговора на поставения въпрос. Първата предпоставка е празнота в закона. В случая ЗМВР не съдържа празнота относно продължителността на работното време на служителите в МВР, изразено в брой на часовете. Този извод се налага от анализа на чл. 187, ал. 1 ЗМВР. Нормата е императивна и предвижда, че нормалната продължителност на работното време е 8 часа. По смисъла на чл. 187, ал. 1 ЗМВР, „8 часа дневно“ означава 8 астрономически часа, независимо от частта на денонощието, в която работният ден се разполага – през деня, в неговата „светла“ част и през нощта – в неговата „тъмна“ част, в последната хипотеза от 22 часа до 6.00 12 часа. Съпоставката на нормите на чл. 187, ал. 1 и 3 ЗМВР с чл. 140 КТ показва, че разпоредбите на ЗМВР установяват по – голяма продължителност на работното време на нощния труд на служителите от МВР в сравнение с тази на работниците и служителите по трудово правоотношение. Различието – установената с разпоредбите на ЗМВР по – голяма продължителност на работното време на нощния труд за служителите от МВР се аргументира с основните функции на МВР, регламентирани в чл. 2, ал. 1 ЗМВР. Разпоредбите на чл. 179 и чл. 187, ал. 9 ЗМВР са делегиращи законови норми, които предвиждат условията и редът за полагане на нощен труд, включително отчитането му и заплащането да се извършват със съответните актове – наредба и заповед. С последната, представляваща индивидуален административен акт се предвижда министърът на вътрешните работи да определя размера на възнаграждението за положен нощен труд. Действително в издадените наредби липсва правило като това на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ, но липсата е обяснима с волята на законодателя да не се създава норма за преобразуване на нощни часове в дневни. Не са налице и останалите две предпоставки за прилагането на чл. 46, ал. 2, изр. 1 ЗНА. Случаите по ЗМВР и по КТ не са сходни. Трудовото правоотношение е насочено към изпълнение на частен интерес, а служебното правоотношение се реализира за осъществяване на държавна власт, т. е. като вид правоотношения те са различни, а не сходни. Прилагането на НСОПЗ към въпросните служебни правоотношения не би обезпечило постигането на законова цел доколкото методите на регулиране на отношенията и заложената в чл. 187, ал. 1 ЗМВР воля на законодателя е да се прилага еднаква продължителност на работното време през деня и нощта - „8 часа дневно“, независимо от частта на

денонощието, в която работният ден се разполага – през деня или през нощта. При разработването и приемането на ЗМВР, законодателя е имал предвид разбирането за спецификата на служебните правоотношения и равенството на гражданите пред закона, като неблагоприятните последици от полагането на нощен труд от служители на МВР се компенсира със съответните компенсаторни механизми - допълнително възнаграждение за прослужено време – чл. 178, ал. 1, т. 1 ЗМВР, по- голяма основен платен годишен отпуск /чл. 189, ал. 1 ЗМВР/, обезщетение при прекратяване на служебно правоотношение /чл. 234, ал. 1 ЗМВР/, по – благоприятен режим за заплащане на извънреден труд /чл. 187, ал. 5, 6 и 7 ЗМВР/, липса на задължение за заплащане на осигурителни вноски и по – благоприятни условия за придобиване право на пенсия /чл. 69, ал. 2 КСО/, пенсиониране при условията на I категория труд /чл. 69 КСО/ и др.

Горното разрешение съответствува и на правото на ЕС. По образуваното дело от Съда на Европейския съюз № С-262/20 по направено запитване от български съд, е налице произнасяне по относими към настоящото тълкувателно дело въпроси. С решението по това дело /т. 49, 51 и 55 се приема, че Директива 2003/88/ЕО не съдържа указание за дадена разлика или съотношение между нормалната продължителност на нощния труд и нормалната продължителност на труда през деня. Посочва се, че следва да се следи за това, за полагащите труд през нощта да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които позволяват да се компенсира особената тежест на този вид труд. Член 8 и чл. 12, б. “а” от Директивата следва да се тълкуват в смисъл, че не се налага да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите, е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня.

Като извод съдът е приел, че чл. 20 и чл. 31 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат определената в законодателството на държава членка нормална продължителност на нощния труд от седем часа за работниците в частния сектор да не се прилага за работниците в публичния сектор, вкл. за полицаите и пожарникарите, ако такава разлика в третирането се основава на обективен

и разумен критерий, т. е. е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерно на тази цел /т. 80/.

Обжалваното решение подлежи на потвърждаване.

Предвид изхода на спора, в полза на въззиваемата страна следва да бъдат присъдени сторените по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв., съгласно чл.25 от Наредба за заплащане на правната помощ.

На основание чл. 280, ал. 3, т. 3 от ГПК, настоящият въззивен съдебен акт няма да подлежи на касационна проверка.

Воден от изложените мотиви, Окръжен съд Благоевград

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 900381/20.12.2022 г., постановено по гр. дело № 167/2020 г., по описа на Районен съд Сандански.

ОСЪЖДА Л. С. Б., ЕГН *****, адрес гр. С., ул. „***“ № *, да заплати на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" на Министерството на вътрешните работи, гр. София, ул. "Никола Габровски" № 30, представлявана от директора А. Д., сумата от 100 /сто/ лева, представляваща сторени разноски за юрисконсултско възнаграждение пред настоящата инстанция.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____